

11. Karbowniczek J., Założenia metodyczne pracy pedagogicznej w przedszkolu, w: J. Karbowniczek, M. Kwaśniewska, B. Surma, Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2011.
12. Knyszyńska A., Lubkowska A., Metoda integracji sensorycznej w stymulacji rozwoju psychoruchowego, "Medical&Health Sciences Review" 2015, nr 1.
13. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z dnia 23 grudnia 1991 r.), <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19911200526/O/D19910526.pdf> (22 listopada 2019)
14. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20120001169/O/D20121169.pdf> (22 listopada 2019).
15. Kwaśniewska M., Zyzik E., Pedagogika przedszkolna – doświadczenia i aktualne tendencje rozwoju, w: H. Sowińska, R. Michalak (red.), Edukacja elementarna, Edukacja elementarna jako strategia zmian rozwojowych dziecka, Kraków 2004.
16. Minczakiewicz E., Jak pomóc w rozwoju dziecka z zespołem Downa, Poradnik dla rodziców i wychowawców, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2001.
17. Najwyższa Izba Kontroli, Informacja o wynikach kontroli, Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z dysfunkcjami, https://www.nik.gov.pl/plik/id,18657_vp,21256.pdf (22 listopada 2019).
18. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (poz. 356), <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/356/1> (20 listopada 2019).
19. Program „Za życiem”, <https://www.gov.pl/web/edukacja/program-za-zyciem> (21 listopada 2019).
20. Puchała B., K. Czyż, Wczesne wspomaganie. System edukacji, Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego, Kraków 2009, http://www.tyfloswiat.pl/files/FIRR_VWV_system_edukacji.pdf (24 marca 2018).
21. Roizen N. J., Petterson D., Down's Syndrome, "The Lancet" 2003, t. 361.
22. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, (Dz.U.2017. Poz. 356), <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/356/1> (20 listopada 2019).
23. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, (Dz. U. 2017. Poz. 1635), http://ppp.lobez.ibip.pl/public/get_file_contents.php?id=278418 (18 listopada 2019).
24. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych, (Dz.U. z 2017 r. poz.1712), <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001712/O/D20171712.pdf> (21 listopada 2019).
25. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r., poz. 1591), <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001591/O/D20171591.pdf> (21 listopada 2019).
26. Rożnowska K., Dziecko z zespołem Downa. Jaka to musi być miłość, PZWL, Warszawa 2007.
27. Szaflik B., Metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne w stymulowaniu rozwoju dzieci u progu startu szkolnego, „Nauczyciel i Szkoła” 2006, nr 3-4.
28. Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. 2017. Poz. 2203), <https://www.prawo.vulcan.edu.pl/przegdok.asp?qdatprz=akt&qplikid=4476> (18 listopada 2019).
29. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2572 z późn. zm), <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910950425/U/D19910425Lj.pdf> (18 listopada 2019).
30. Zabłocki K. J., Udział rodziny we wczesnym wspomaganie małego dziecka z zaburzeniami rozwojowymi, w: G. Pańtak (red.), Wspomaganie rozwoju małego dziecka, Pedagogika, „Zeszyty Naukowe” 2014, nr 1.

МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ, В ТОМУ ЧИСЛІ ІМПЛАНТОЛОГІЯ» В УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЧНІЙ АКАДЕМІЇ

Дворник В.М., Кузь Г.М., Тесленко О.І., Тумакова О.Б., Єрис Л.Б., Кузь В.С.

Українська медична стоматологічна академія

Узагальнено досвід викладання ортопедичної стоматології, який базується на аналізі мотивів і установок у студентів під час практичних занять. Накопичений досвід засвідчує, що якісна підготовка можлива лише за умови глибокої мотивованої зацікавленості студентів опануванням практичних навичок і засвоєнням знань із цієї дисципліни.

Ключові слова: ортопедична стоматологія, діагностично-лікувальний процес, мотивація.

The article summarizes the experience of teaching orthopedic dentistry, based on the analysis of students' motives and attitudes during practical classes. Experience has shown that quality training is possible only if students have a serious motivated interest in learning practical skills and knowledge of the discipline.

Keywords: orthopedic dentistry, diagnostic and therapeutic process, motivation.

Вступ. Ортопедична стоматологія – одна з найцікавіших, але і найскладніших дисциплін, які викладаються студентам стоматологічних факультетів закладів вищої медичної освіти. Протягом останнього десятиліття ортопедична стоматологія має тенденцію активного розвитку і вдосконалення у зв'язку з упровадженням сучасних технологій, нових методів і матеріалів. З метою підвищення якості підготовки лікарів-стоматологів ортопедів необхідно покращувати методику викладання і дидактичне наповнення занять з ортопедичної стоматології [2].

На базі кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією Української медичної стоматологічної академії студентам 4 і 5 курсів стоматологічного факультету і факультету підготовки іноземних студентів викладається на-

вчальна дисципліна «Ортопедична стоматологія, в тому числі імплантологія». Ознайомлення студентів із нашою дисципліною базується на вивченні профілактичних і лікувальних аспектів ортопедичної стоматології, що забезпечуються раціональним протезуванням. Для підвищення якості викладання і зростання рівня знань студентів на кафедрі активно впроваджуються сучасні методи навчання, методики візуалізації навчального процесу й інформаційні технології для формування мотиваційних установок у студентів [1].

Опанування предмета базується не лише на отриманні теоретичних знань, а і на особистій участі студентів у діагностично-лікувальному процесі.

Запровадження компетентнісного підходу до викладання дисципліни починається з перших занять. Це завдання на кафедрі ортопедичної стоматології вирішується кількома напрямками:

- побудова діагностичного процесу;
- встановлення правильного діагнозу;
- складання плану лікування пацієнта відповідно до клінічної ситуації;
- опанування студентами практичних умінь і навичок, що дозволяють професійно виконувати намічений план лікування.

На практичних заняттях з ортопедичної стоматології студенти вивчають етіологію і патогенез, перебіг захворювань, що викликають аномалії, деформації, ушкодження зубів, щелеп, інших органів ротової порожнини і щелепно-лицевої ділянки; розглядають методи їх діагностики, лікування і профілактики; обґрунтовують вибір ортопедичного лікування з використанням дентальних імплантатів.

Для більш повного і цілісного засвоєння теоретичних знань на кожному занятті розглядаємо клінічні випадки відповідно до теми. Викладач під час демонстрації тематичних пацієнтів спрямовує увагу студентів на важливі моменти діагностики і планування лікування.

За відсутності тематичних пацієнтів вивчення діагностичних моделей дає можливість ретельно визначити стан зубних рядів, характер оклюзійних контактів і вид прикусу, уточнити діагноз при частковій і повній втраті зубів. Студенти працюють індивідуально, потім у групі аналізують, обговорюють клінічну ситуацію і разом із викладачем роблять висновки й обґрунтовують вид ортопедичного лікування.

На заняттях із вивчення складних нозологічних форм ортопедичної патології (вторинні деформації зубних рядів, патологічне стирання твердих тканин зубів, хвороби СНЦС, прикус, що знижується, хвороби тканин пародонта) у навчальний процес активно впроваджуються інформаційні технології – відвідування профільних ортопедичних сайтів та імітаційних курсів через Інтернет.

Візуалізація викладання відбувається за допомогою демонстраційних мікростендів, альбомів, таблиць, відеофільмів відповідно до теми практичних занять

Також у навчальний процес упроваджуються спеціальні комп'ютерні програми для підготовки студентів до ліцензійного іспиту Крок-2 «Стоматологія». Тестові завдання охоплюють питання організації ортопедичної стоматологічної допомоги, діагностики і лікування різних патологій щелепно-лицевої ділянки, стоматологічної імплантації, невідкладних станів, матеріалознавства тощо.

Під час проведення лекцій і практичних занять використовується дискусійний метод, коли студенти беруть участь у активному обговоренні проблемних питань.

У навчальному плані передбачено також практичні заняття, які проводяться в зуботехнічній лабораторії та спрямовані на ознайомлення з організацією роботи цього підрозділу кафедри й ортопедичного відділення стоматологічної поліклініки для вивчення лабораторних етапів виготовлення різних конструкцій протезів. Це забезпечує можливість скласти уявлення про повний цикл ортопедичного лікування.

Для студентів 5 курсу провідною метою практичних занять з ортопедичної стоматології стає безпосередня підготовка до державної атестації. У навчальному процесі особливу увагу звертаємо на самостійну роботу студентів під керівництвом викладача. У процесі реалізації цієї навчальної моделі студент, керуючись алгоритмами виконання практичних навичок, засвоює і поглиблює знання з ортопедичної стоматології, тим самим накопичує досвід практичної діяльності. Основний час занять відводиться на засвоєння знань і навичок, вирішення тестових завдань і пояснення викладачем найбільш складних розділів. Окремим напрямом навчання з ортопедичної стоматології стало подальше вдосконалення мануальних навичок майбутніх лікарів-стоматологів на фантомах.

Ми використовуємо досвід викладання ортопедичної стоматології, заснований на аналізі мотивів і установок, визначених у студентів у процесі вивчення зазначеної спеціальності. На першому етапі вивчення спеціальності здатність до активного сприйняття матеріалу в більшості студентів детермінується факторами нормативної та примусової мотивації. Нормативна мотивація в такому разі реалізується через інформування, навіювання, психологічне переконання. Примусова мотивація базується на використанні ресурсів адміністративного впливу, потенційній загрози бути покараним, зазнати соціальної обструкції в групі однокурсників.

Отже, використання мотиваційно-настановних підходів покликане підвищити якість викладання ортопедичної стоматології в медичному ЗВО, сформувані в студентів проблемно-орієнтоване мислення, багатофакторне сприйняття клінічної ситуації на огляді профільних пацієнтів.

Висновки. Узагальнення досвіду навчально-методичної роботи на кафедрі ортопедичної стоматології дозволяє дійти висновку про доцільність і необхідність якісно нового рівня додипломної підготовки стоматологів-ортопедів, який відповідає сучасним вітчизняним і світовим стандартам і запитам практичної охорони здоров'я до випускників закладу вищої медичної освіти.

Список використаної літератури

1. Дорубець А. Д. Сучасні методики викладання ортопедичної стоматології студентам стоматологічного факультету / А. Д. Дорубець, Р. Р. Ілик, В. А. Лабунець // Інновації в стоматології. – 2016. – №2. – С. 42-45.
2. Котлубей Е. В. Формирование целей обучения и создание системы их достижения и контроля в соответствии с государственными стандартами непрерывного образования (на примере высшего и послевузовского медицинского образования) / Котлубей Е. В. – Донецк: Исследовательский центр качества подготовки специалистов, Донецкий ГМУ, 2005. – 200 с.